

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

доктора медичних наук, завідувача кафедрою громадського здоров'я
ФПДО ДНП «Львівський національний медичний університет
імені Данила Галицького» ЛЮБІНЦЯ Олега Володимировича
на дисертаційну роботу БРЕХЛІЧУКА Павла Павловича
«Медико-соціальне обґрунтування сучасної системи судово-стоматологічної
експертизи та забезпечення якості її медико-правового супроводу в Україні»,
поданої до Спеціалізованої вченої ради ДФ 26.613.239 ДВНЗ «Ужгородський
національний університет» на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук в
галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»
за науковою спеціальністю 14.02.03 – соціальна медицина

Актуальність теми дисертаційної роботи.

Судово-стоматологічна експертиза виступає важливим напрямком судово-медичної експертизи, яка використовує стоматологічні знання та методи для вирішення питань у цивільних, адміністративних та й кримінальних справах, пов'язаних зі стоматологічною допомогою. На сьогоднішній день в Україні в умовах війни зростає значення такої експертизи з метою одонтологічної ідентифікації через потребу встановлення особи загиблих та доволі часто - осіб у тяжкому стані.

Існуючі в Україні підходи до проведення судово-стоматологічної експертизи не повною мірою відповідають міжнародним стандартам. Вони не забезпечують комплексності в оцінюванні якості стоматологічної допомоги та й проведенні самої експертизи, що проглядається у неповноті даних стоматологічних історій або ж записів, недостатності фахівців, ресурсів та необхідного обладнання, потребі у вирішенні нових законодавчих викликів, стандартизації і методики ведення опису стоматологічного стану, оцінки вартості лікування потерпілих з травми щелепно-лицевої ділянки з юридичної та судово-економічної точки зору.

Як і зазначив дисертант, у США та країнах Європи шляхом стандартизації до проведення судово-стоматологічної експертизи досягається підвищення об'єктивності експертних висновків. Ключовим інструментом забезпечення технічної компетентності й процедурної прозорості виступає акредитація лабораторій. У США активну роль відіграють національні професійні органи, такі як American Board of Forensic Odontology - Американська рада судової стоматології, яка готує практичні настанови, включно з рекомендаціями щодо уникнення конфліктів і сліпих процедур. У ЄС стандарти якості і практики часто впроваджуються через європейську мережу інститутів судової науки. У цьому контексті важливими елементами виступають:

- адаптація міжнародних стандартів судово-стоматологічної експертизи до українських умов, а це і впровадження сучасних технологій та методів дослідження та розробка системи контролю якості експертних висновків,
- удосконалення нормативно-правової бази щодо проведення судово-стоматологічної експертизи,
- створення системи безперервної професійної освіти для фахівців у цій галузі.

Зазначене означає актуальність та своєчасність мети дослідження Брехлічука П.П., а саме наукове обґрунтування та розробка сучасної системи судово-стоматологічної експертизи в Україні та визначення шляхів забезпечення якості її медико-правового супроводу на основі комплексного медико-соціального дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота є фрагментом науково-дослідних робіт ДВНЗ «Ужгородський національний університет»: «Клініко-лабораторне дослідження сучасних стоматологічних технологій та експертна оцінка якості методик лікування», № держреєстрації 0118U004526 та «Експертна оцінка вдосконалених стоматологічних технологій лікування та реабілітації», № держреєстрації 0123U101509, де дисертант був виконавцем окремих фрагментів роботи.

Новизна дослідження та одержаних результатів.

У дисертаційному дослідженні – проведено порівняльний аналіз національних та міжнародних систем судово-стоматологічної експертизи, на основі якого обґрунтовано доцільність адаптації міжнародних стандартів до українських умов, зокрема у питаннях правового регулювання та професійної підготовки експертів; – розроблено комплексну модель оптимізації системи судово-стоматологічної експертизи в Україні, що враховує медичні, соціальні та правові аспекти і включає впровадження новітніх технологій діагностики та стандартизованих підходів до проведення експертиз та орієнтована на підвищення якості медико-правового супроводу та поліпшення співпраці між медичними й юридичними спеціалістами; – створено алгоритм забезпечення якості медико-правового супроводу судово-стоматологічних експертиз, який базується на міжнародних стандартах та вітчизняних особливостях; – удосконалено методологію оцінки ефективності судово-стоматологічної експертизи з урахуванням сучасних технологічних можливостей та правових вимог; – розроблено критерії класифікації судово-стоматологічних експертиз, що дозволяє більш точно визначати їх специфіку та складність; – отримали

подальший розвиток концепція міждисциплінарного підходу до проведення судово-стоматологічних експертиз, що передбачає інтеграцію знань з стоматології, судової медицини та юриспруденції і теоретичне обґрунтування необхідності впровадження цифрових технологій у процес судово-стоматологічної експертизи для підвищення її точності та об'єктивності; – проведено комплексний аналіз медико-соціальних факторів, що впливають на якість судово-стоматологічної експертизи; – розроблено науково обґрунтовані рекомендації щодо удосконалення нормативно-правової бази судово-стоматологічної експертизи в Україні; – запропоновано інноваційну методику оцінки компетентності експертів-стоматологів, що базується на об'єктивних критеріях та міжнародному досвіді та новий підхід до організації безперервної професійної освіти фахівців у галузі судово-стоматологічної експертизи; – розроблено систему контролю якості судово-стоматологічної експертизи, що включає регулярну оцінку професійної діяльності експертів, впровадження національних стандартів та рекомендацій щодо підвищення їх кваліфікації; – обґрунтовано перспективні напрямки розвитку судово-стоматологічної експертизи в Україні, які враховують специфіку національної правової системи та тенденції розвитку судової медицини у світі і запропоновано шляхи удосконалення системи через інтеграцію новітніх технологій та інноваційних методик експертизи.

Набули подальшого розвитку: концепція міждисциплінарного підходу до судово-стоматологічної експертизи, що передбачає інтеграцію знань із стоматології, судової медицини, генетики, антропології та радіології; наукові підходи до оцінки компетентності експертів-стоматологів та їх постійного професійного розвитку; методологія аналізу та оцінки ризиків у системі судово-стоматологічної експертизи; концепція інформатизації та цифровізації процесів судово-стоматологічної експертизи, включаючи створення єдиних баз даних та використання систем штучного інтелекту; теоретичне обґрунтування необхідності впровадження системи менеджменту якості в практику судово-стоматологічної експертизи; наукові засади етичної регуляції діяльності судових експертів-стоматологів з урахуванням сучасних біоетичних принципів; підходи до удосконалення методик ідентифікації особи за стоматологічним статусом з використанням новітніх технологій та методів аналізу; теоретичні основи взаємодії судово-стоматологічної експертизи з іншими видами судових експертиз для підвищення комплексності та об'єктивності досліджень; концептуальні засади розвитку міжнародного співробітництва у сфері судово-стоматологічної експертизи, включаючи обмін досвідом та гармонізацію стандартів.

Як результат розвідки, дисертантом науково обґрунтовано та розроблено сучасну систему судово-стоматологічної експертизи в Україні та визначено шляхи

забезпечення якості її медико-правового супроводу. Оцінка ефективності впровадження розробленої дисертантом системи судово-стоматологічної експертизи на базі 8 обласних бюро судово-медичної експертизи показала середній рівень ефективності з тенденцією до високого (інтегральний коефіцієнт ефективності $I_{ke}=0,54$) з найбільш значними позитивними змінами в показниках частки експертиз, що пройшли незалежний контроль якості (+253,5%), частки експертиз, проведених з використанням сучасних технологій (+135,6%) та частки бюджету, спрямованої на розвиток та модернізацію (+114,0%).

Теоретичне та практичне значення результатів дослідження.

Теоретичне значення отриманих результатів полягає в суттєвому доповненні теорії соціальної медицини в частині вчення про управління охороною здоров'я, зокрема щодо організації та функціонування системи судово-стоматологічної експертизи в Україні з урахуванням медичних, соціальних та правових аспектів.

Практичне значення отриманих результатів є в тому, що вони стали підставою для: - розробки методичних рекомендацій з удосконалення практичної діяльності судово-стоматологічної експертизи; - впровадження нових підходів до проведення судово-стоматологічної експертизи та оцінки її якості; - інтеграції результатів дослідження у навчальні програми для підготовки судово-медичних експертів, стоматологів, юристів та інших фахівців, що працюють у сфері судової медицини та експертизи; - розробки та внесення змін до нормативно-правових актів, що регулюють діяльність судово-стоматологічної експертизи в Україні, включаючи стандарти проведення експертиз та вимоги до професійної підготовки експертів; - покращення координації між медичними та правовими структурами, що забезпечить більш якісний супровід судових справ, пов'язаних зі стоматологічними питаннями.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і практичних рекомендацій, сформульованих у дисертаційній роботі.

Дисертаційна робота Брехлічука П.П. виконана на відповідному науково-методичному рівні, мета дослідження чітко сформульована, поставлені завдання відповідають меті. Основні напрямки дослідження базуються на аналізі сучасної наукової літератури. Дослідження проведено в шість організаційних етапів, кожний з яких був спрямований на вирішення завдань дисертаційного дослідження із використанням адекватних методів та достатнім обсягом фактичного матеріалу, що дало змогу отримати повну й достовірну інформацію для оцінки стану об'єкта та предмета дослідження, які підлягали вивченню.

Дизайн дослідження забезпечував системність. При цьому аналіз результатів, одержаних на попередніх етапах, був основою для розробки завдань наступних елементів дослідження, а також для узагальнення отриманих даних.

На першому етапі дослідження було проведено аналіз світового та національного досвіду розвитку судово-стоматологічної експертизи та її медико-правового супроводу, досвіду провідних країн світу з організації судово-стоматологічної експертизи та стратегічних підходів до її вдосконалення, а також виявлення проблемних питань з даного розділу в системі охорони здоров'я України. Для цього було застосовано системний підхід і бібліосемантичний аналіз наукових джерел. У межах цього етапу було опрацьовано 452 джерела наукової літератури, з яких 99 - латиною, а 353 — кирилицею.

На другому організаційному етапі було проведено вибір напрямку дослідження, розроблено програму дослідження, сформульовано його мету та завдання, визначено методи, обсяг і матеріали дослідження. Інформаційною базою дослідження стали 200 висновків судово-стоматологічної експертизи, виконаних у бюро судово-медичної експертизи 8 областей України (Закарпатської, Львівської, Івано-Франківської, Чернівецької, Тернопільської, Вінницької, Хмельницької та Житомирської) протягом 2019-2023 років, дані структурно-функціонального аналізу організації судово-стоматологічної експертизи в різних регіонах України (237 закладів судово-медичної експертизи та судово-стоматологічних відділень), експертного аналізу (1280 спостережень).

Третій етап, відповідно до розробленого плану, був присвячений соціологічному дослідженню організації і якості судово-стоматологічної експертизи в роботі стоматологічної служби в Україні. Вивчалися, статистично опрацьовувалися та аналізувалися думки експертів, лікарів-стоматологів та пацієнтів щодо оцінки стану судово-стоматологічної експертизи в Україні, проблем організації та проведення судово-стоматологічної експертизи, шляхів удосконалення системи судово-стоматологічної експертизи та потреб у підвищенні кваліфікації експертів. Інформаційною базою дослідження стали дані соціологічного опитування 301 керівника стоматологічних закладів, 4000 лікарів-стоматологів та 1563 пацієнтів стоматологічних клінік.

Четвертий етап передбачав комплексну оцінку якості сучасних технологій судово-стоматологічної експертизи в роботі стоматологічної служби. Інформаційною базою дослідження стали: 100 висновків судово-стоматологічної експертизи, виконаних протягом 2022-2023 років на базі 5 обласних бюро судово-медичної експертизи (Закарпатського, Львівського, Івано-Франківського, Чернівецького та

Тернопільського).

П'ятий етап був присвячений обґрунтуванню, розробці та впровадженню сучасної системи судово-стоматологічної експертизи та забезпечення якості її медико-правового супроводу в Україні. Дисертантом вивчено, статистично опрацьовано та проаналізовано наступні дані: концептуальні підходи до організації судово-стоматологічної експертизи, функціонально-структурна модель забезпечення якості судово-стоматологічної експертизи і модель інформаційно-методичного забезпечення діяльності системи судово-стоматологічної експертизи. Інформаційною базою дослідження стали результати попередніх етапів дослідження, аналіз 23 міжнародних стандартів (стандарти США, Великої Британії, Німеччини, Франції, рекомендації INTERPOL) та 18 документів вітчизняної нормативно-правової бази, дані організаційного експерименту на базі 3 обласних бюро судово-медичної експертизи (Закарпатського, Львівського та Івано-Франківського) протягом 2023-2024 років.

В ході виконання даного організаційного етапу було проведено розрахунок потреби населення в спеціалізованій судово-стоматологічній експертизі, а для проведення розрахунку використано загальноприйнятну методику з обчислення кількості проведених судово-стоматологічних експертиз, звернень до експертних установ, нормативних показників навантаження експертів та середньорічної чисельності населення досліджених регіонів.

При виконанні шостого організаційного етапу дисертантом було проведено оцінку ефективності впровадження розробленої системи судово-стоматологічної експертизи з метою визначення доцільності її широкого впровадження в Україні. Оцінка ефективності впровадження проводилася за розробленою методикою інтегральної оцінки з використанням організаційних, процесуальних та результативних показників.

Процес впровадження та оцінки результатів забезпечував збереження повної конфіденційності інформації про учасників експерименту.

Розроблені нормативи пройшли експертну перевірку групою з 15 фахівців у галузі судово-медичної експертизи та стоматології і були визнані науково обґрунтованими та придатними для практичного використання при плануванні кадрових ресурсів системи судово-стоматологічної експертизи в Україні.

Застосування сучасних наукових підходів — як окремо, так і в комплексі — дозволило отримати репрезентативні результати, що лягли в основу розробки сучасної системи судово-стоматологічної експертизи та забезпеченню якості її медико-правового супроводу в Україні.

Сформульовані в дисертації наукові положення, висновки і практичні

рекомендації отримані з використанням сучасних методів дослідження та статистичної обробки отриманих результатів, що дозволяє вважати результати дослідження, наукові положення, висновки і практичні рекомендації достовірними.

Оцінка змісту, загальна характеристика дисертаційної роботи, її завершеності в цілому.

Дисертація має загальний обсяг 395 сторінок друкованого тексту, з яких 300 сторінок становить власний текст. Структурно робота складається з анотацій, вступу, огляду літератури, програми, матеріалів та методів наукового дослідження, чотирьох розділів, що висвітлюють результати власних наукових досліджень, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел та додатків. Дисертація ілюстрована 97 таблицями та 88 рисунками.

У анотаціях дисертації українською та англійською мовами наведено основні результати дослідження та їх наукову новизну і практичне значення. Сукупність ключових слів відображає тематику дослідження.

У вступі обґрунтовано актуальність проблеми, сформульовано мету і завдання дослідження, окреслено його об'єкт та предмет, висвітлено новизну і практичну значимість роботи, а також наведено інформацію про особистий внесок здобувача, апробацію і публікацію матеріалів дослідження та окреслено структуру і обсяг дисертації.

У першому розділі «Світовий і національний досвід розвитку судово-стоматологічної експертизи та її медико-правового супроводу (огляд літератури)», який складається з 8 підрозділів, окреслено історичні аспекти і особливості розвитку судово-стоматологічної експертизи та її медико-правового супроводу, розглянуто сучасний стан світової судово-стоматологічної експертизи та національний досвід її розвитку, висвітлено стан та проблеми організації судово-стоматологічної експертизи у роботі стоматологічних клінік та її медико-правового супроводу і методи їх вивчення. В цьому ж розділі розглянуто критерії, методи і технології надання стоматологічної допомоги населенню та медико-правовий супровід судово-стоматологічної експертизи, її медико-соціальні аспекти, визначено проблеми забезпечення та оцінки якості судово-стоматологічної експертизи і її медико-правового супроводу в Україні, а також проаналізовано шляхи її удосконалення в державі.

Розділ 2 «Програма, матеріали і методи дослідження» представляє методологію та дизайн дослідження, а використані шість основних груп дослідницьких методів, а саме: бібліосемантичний, системного аналізу, соціологічний, медико-статистичний, експертних оцінок та моделювання (включаючи концептуальне, описове та

порівняльно-правове моделювання), як окремо, так і в комплексі забезпечили отримання достовірних, репрезентативних результатів. Вони стали основою для наукового обґрунтування сучасної системи судово-стоматологічної експертизи в Україні та визначення шляхів забезпечення якості її медико-правового супроводу.

У розділі 3 «Сучасна система судово-стоматологічної експертизи в Україні та порівняльна інтегральна оцінка її ефективності» наведено результати аналізу сучасного стану судово-стоматологічної експертизи в Україні та розроблено методичку інтегральної оцінки її ефективності. Цей розділ складається з 4 підрозділів. Встановлено, що основними проблемами судово-стоматологічної експертизи в Україні є:

- відсутність спеціалізованих підрозділів з судово-стоматологічної експертизи в структурі бюро судово-медичної експертизи;
- відсутність стандартів проведення судово-стоматологічної експертизи;
- недостатня кількість експертів, які мають спеціальну підготовку в галузі судової стоматології;
- відсутність єдиної методології проведення судово-стоматологічної експертизи;
- відсутність системи контролю якості експертних висновків;
- недосконалість нормативно-правової бази щодо проведення судово-стоматологічної експертизи.

Аналіз судових справ за період 2019-2023 рр. показав, що кількість позовів щодо якості стоматологічної допомоги щорічно зростає в середньому на 15%.

Дисертантом визначено, що метою медико-правового супроводу судово-стоматологічної експертизи є забезпечення об'єктивності, достовірності та обґрунтованості експертних висновків, а також захист прав усіх учасників експертного процесу. З метою інтегральної оцінки ефективності судово-стоматологічної експертизи дисертантом розроблено її критерії, а це - повнота дослідження, обґрунтованість висновків, відповідність законодавству, дотримання строків, об'єктивність, використання сучасних методів, якість оформлення та шкала балів. Оцінка базується на трьох групах показників: організаційних, процесуальних та результативних з подальшим розрахунком середньозваженої суми балів за всіма показниками.

На основі порівняльного аналізу вітчизняного та міжнародного досвіду розроблено дорожню карту реформування системи судово-стоматологічної експертизи в Україні на 2025-2030 роки.

Розділ 4 «Результати соціологічного дослідження організації і якості судово-медичної експертизи в роботі стоматологічної служби в Україні» висвітлює результати соціологічного дослідження думки експертів, лікарів-стоматологів та пацієнтів щодо організації та якості судово-стоматологічної експертизи в Україні. Воно проведене

серед 3374 респондентів (1630 потерпілих, 1270 осіб, які брали участь у процедурі ідентифікації, 237 керівників експертних установ та 237 судових експертів-стоматологів) та показало, що система судово-стоматологічної експертизи в Україні має загальну ефективність на рівні 76% від нормативного значення. Найвищі показники спостерігаються за критеріями точності ідентифікації, об'єктивності висновків та дотримання стандартів, найнижчі - за критеріями використання сучасних методів, матеріально-технічного забезпечення та фінансової доступності.

SWOT-аналіз системи судово-стоматологічної експертизи в Україні виявив її сильні сторони (високий рівень кваліфікації експертів, достатня нормативно-правова база, висока об'єктивність висновків), слабкі сторони (недостатнє матеріально-технічне забезпечення, відсутність сучасних методик ідентифікації, недостатнє фінансування), можливості (впровадження сучасних технологій, створення єдиної бази даних стоматологічного статусу, розширення міжнародного співробітництва) та загрози (зниження якості експертиз через недофінансування, відтік кваліфікованих кадрів, зростання навантаження на експертів). Це дозволило дисертанту визначити ключові напрями стратегічного розвитку системи судово-стоматологічної експертизи в Україні.

У п'ятому розділі «Комплексна оцінка якості сучасних технологій судово-медичної експертизи в роботі стоматологічної служби» представлено результати комплексної оцінки якості технологій проведення такої експертизи в Україні. Для цього дисертантом було розроблено спеціальну карту експертної оцінки, яка включала 5 груп показників: організаційні, процесуальні, методичні, технологічні та результативні.

На основі проведеного аналізу було визначено основні напрями підвищення якості технологій проведення судово-стоматологічної експертизи в Україні, а саме:

- розробка та впровадження стандартів проведення судово-стоматологічної експертизи;
- створення спеціалізованих підрозділів з судово-стоматологічної експертизи в структурі бюро судово-медичної експертизи;
- впровадження системи підготовки та сертифікації експертів у галузі судової стоматології;
- розробка та впровадження системи контролю якості експертних висновків;
- вдосконалення методології проведення судово-стоматологічної експертизи;
- впровадження сучасних технологій проведення судово-стоматологічної експертизи, включаючи цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення.

У шостому розділі «Обґрунтування, розробка і впровадження сучасної системи судово-стоматологічної експертизи та забезпечення якості її медико-правового супроводу в Україні» представлено розроблену автором сучасну систему судово-

стоматологічної експертизи та забезпечення якості її медико-правового супроводу в Україні, яка включає організаційно-функціональну модель системи судово-стоматологічної експертизи з трирівневою структурою (національний, регіональний, місцевий рівні) та Експертно-координаційну раду з судової стоматології при МОЗ України для забезпечення оптимального використання ресурсів та підвищення якості експертиз. Система судово-стоматологічної експертизи включає також модель інформаційно-методичного забезпечення її діяльності, комплексну систему підготовки та безперервного професійного розвитку судових експертів-стоматологів, інтегративну модель медико-правового супроводу судово-стоматологічної експертизи та комплексну модель її економічного забезпечення.

Висновки представлені в дисертації відповідають завданням дослідження, чітко сформульовані, обґрунтовані, відображають отримані автором результати.

Проведене дисертантом дослідження стало основою для розроблення та обґрунтування структурованих за основними напрямками та адресованих різним суб'єктам системи охорони здоров'я та правосуддя конкретних практичних рекомендацій.

Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності.

За результатами перевірки та аналізу рукопису дисертаційної роботи Брехлічука Павла Павловича «Медико-соціальне обґрунтування сучасної системи судово-стоматологічної експертизи та забезпечення якості її медико-правового супроводу в Україні» не виявлено ознак академічного плагіату, фальсифікації чи фабрикації.

Апробація результатів дисертаційної роботи, повнота викладу основних наукових положень, висновків та практичних рекомендацій.

За результатами виконаного дослідження оприлюднено 37 наукових праць, з яких 21 праця у періодичних наукових фахових виданнях, рекомендованих МОН України, в тому числі 6 у виданнях, включених до наукометричної бази Scopus, одноосібних статей – 5, тез конференцій - 9, 2 методичні рекомендації та 1 навчальний посібник.

Впровадження результатів дослідження в практику проводилося на етапах його виконання на міжнародному, державному та регіональному рівнях:

- на міжнародному рівні у 2024 році на науково-практичних конференціях в містах Торонто, Осака, Стокгольм та у 2025 році у м. Мюнхен;

- на державному рівні: на другій всеукраїнській науковій конференції з міжнародною участю «Стратегії розвитку системи охорони здоров'я до 2030 року» (м. Ужгород, 03-04.10.2024 р.) та VII науково-практичній конференції з міжнародною

участю «Громадське здоров'я в Україні: проблеми та способи їх вирішення «Томілінські читання»» (Харків, 30 жовтня 2024 р.);

- на регіональному рівні на науково-практичній конференції «Антибіотико-резистентність: від причин формування до стратегії стримування» (Ужгород, Україна, 3-4.05.2024 р).

Зауваження щодо змісту дисертації та її оформлення.

Дисертаційна робота Брехлічука Павла Павловича «Медико-соціальне обґрунтування сучасної системи судово-стоматологічної експертизи та забезпечення якості її медико-правового супроводу в Україні» виконана на сучасному методологічному рівні, дослідження проведені з використанням сучасних інформативних методик, що дозволило зробити обґрунтовані висновки та практичні рекомендації. Зауважень щодо інтерпретації автором основних положень, оформлення дисертації немає. В роботі зустрічаються поодинокі граматичні, стилістичні та технічні похибки.

В плані наукової дискусії виникли ще деякі питання, які потребують уточнення:

1. Як співвідноситься розроблена Вами системи судово-стоматологічної експертизи з реформуванням системи охорони здоров'я України?

2. Як Ви вважаєте, які саме механізми необхідно розробити щодо врегулювання скарг, які виникають в процесі судово-стоматологічної експертизи?

3. Враховуючи сучасний стан судово-стоматологічної експертизи в Україні чи вважаєте Ви необхідним проведення періодичного тестування компетентності та ресертифікації експертів та здійснення інвестицій у навчання, незалежну валідацію методів та прозоре оприлюднення помилок/обмежень?

4. Ваша думка щодо можливих форм і методів удосконалення підготовки лікарів на додипломному та післядипломному етапах з метою покращення їх готовності до роботи в системі судово-стоматологічної експертизи?

5. У контексті війни виникають нові законодавчі виклики: процедурні аспекти ідентифікації, статусу зниклих осіб, відповідальність за ведення обліку тощо, яке на Вашу думку місце новітніх інноваційних технологій (3D-сканування, комп'ютерна томографія, штучний інтелект тощо), в полегшенні та пришвидшенні цих процесів?

Висловлені в ході рецензування зауваження не мають принципового значення і не впливають на загальне позитивне враження від роботи.

ВИСНОВОК ЩОДО ВІДПОВІДНОСТІ ДИСЕРТАЦІЇ ВСТАНОВЛЕНИМ ВИМОГАМ

Дисертаційна робота Брехлічука Павла Павловича «Медико-соціальне обґрунтування сучасної системи судово-стоматологічної експертизи та забезпечення якості її медико-правового супроводу в Україні», яка виконана у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» є завершеним самостійним науковим дослідженням, що

містить нові науково обґрунтовані дані, які мають суттєве теоретичне і практичне значення та в сукупності вирішують актуальне науково-практичне завдання щодо формування сучасної системи судово-стоматологічної експертизи та забезпечення якості її правового супроводу в Україні.

За актуальністю, науково-методичним рівнем виконання, обсягом дослідження, науковою новизною, теоретичною та практичною значимістю отриманих результатів дисертаційна робота Брезлічука Павла Павловича «Медико-соціальне обґрунтування сучасної системи судово-стоматологічної експертизи та забезпечення якості її медико-правового супроводу в Україні» повністю відповідає принципам академічної доброчесності, вимогам пп. 7-9 «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора медичних наук, затвердженого Постановою КМУ від 17 листопада 2021 року за № 1197, та Вимогам оформлення дисертацій, затверджених Наказом МОН України № 40 від 12 січня 2017 р., а дисертант заслуговує на присвоєння йому наукового ступеня доктора медичних наук в галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» за науковою спеціальністю 14.02.03 – соціальна медицина.

Офіційний опонент:

завідувач кафедри громадського здоров'я ФПДО

ДНП «Львівський національний медичний університет

імені Данила Галицького» МОЗ України,

доктор медичних наук, професор

О.В. Любінець

*Відгук надійшов до департаменту "вченої" ради
Д 61.051.09.*

*М.П. Давидчук
Ученої секретарки / Анастасія КЕРЕСЬМАН /*

